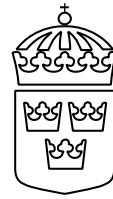

Regeringens proposition 2014/15:93

Avtal om val av domstol – 2005 års Haagkonvention

Prop.
2014/15:93

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 1 april 2015

Stefan Löfven

Morgan Johansson
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I 2005 års Haagkonvention om avtal om val av domstol finns regler om vilken domstol som är behörig när parter har träffat ett avtal om att en eller flera domstolar i en konventionsstat ska pröva en tvist mellan dem. Konventionen innehåller även regler om erkännande och verkställighet av utländska domar som meddelats av en domstol som valts av parterna. Konventionen leder till ökad förutsebarhet för företag som bedriver internationell handel och gör investeringar utomlands. De kommer att kunna förlita sig på att en vald domstol i en konventionsstat är behörig att pröva en tvist och att en dom som meddelas av den valda domstolen kan erkännas och verkställas i andra konventionsstater.

EU har undertecknat och godkänt konventionen, som förväntas träda i kraft i förhållande till EU under hösten 2015. Konventionen blir därmed direkt tillämplig i Sverige. I propositionen föreslås lagregler som ska komplettera konventionen.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2014:912) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.....	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Domstols behörighet samt erkännande och verkställighet av utländska domar	6
4.1	Bestämmelser i unionsrättsakter och internationella instrument.....	6
4.2	Svenska nationella bestämmelser	8
5	2005 års Haagkonvention.....	9
5.1	Bakgrund och syfte.....	9
5.2	Tillämpningsområde.....	9
5.3	Behörighetsregler	10
5.4	Erkännande och verkställighet	11
5.5	Övriga bestämmelser	13
6	Kompletterande bestämmelser till 2005 års Haagkonvention.....	13
6.1	En samlad reglering.....	13
6.2	Reservforum	14
6.3	Erkännande och verkställbarhet	14
6.4	Verkställighet	17
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	18
8	Konsekvenser av förslagen	19
9	Författningskommentar	20
Bilaga 1	The Hague Convention of 30 June 2005 on Choice of Court Agreements	24
Bilaga 2	Rådets beslut av den 4 december 2014 om godkännande på Europeiska unionens vägnar av Haagkonventionen av den 30 juni 2005 om avtal om val av domstol	34
Bilaga 3	Lagförslag i promemorian Avtal om val av domstol – 2005 års Haagkonvention (Ds 2014:26).....	38
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	40
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	41
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 1 april 2015	42
	Rättsdatablad.....	43

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2014/15:93

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:912) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:912) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2014:912) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 17–19 §§, och närmast före 17 och 19 §§ nya rubriker av följande lydelse,

dels att det närmast efter 16 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Verkställbarhet och verkställighet enligt 2005 års Haagkonvention”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (2012 års Bryssel I-förordning),

2. rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (2000 års Bryssel I-förordning),

3. konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område jämte tillträdeskonventioner (Brysselkonventionen),

4. konventionen den 30 oktober 2007 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Luganokonventionen), *och*

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (förordningen om den europeiska exekutionstiteln).

4. konventionen den 30 oktober 2007 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Luganokonventionen),

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (förordningen om den europeiska exekutionstiteln), *och*

6. Haagkonventionen av den 30 juni 2005 om avtal om val av domstol (2005 års Haagkonvention).

Genom första stycket 1 och 2 kompletterar lagens bestämmelser även avtalet den 19 oktober 2005 mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och

verkställighet av domar på privaträttens område (Danmarksavtalet), Prop. 2014/15:93
eftersom 2012 års Bryssel I-förordning och 2000 års Bryssel I-förordning
tillämpas i förhållandet mellan EU och Danmark till följd av detta avtal.

Förfarande för verkställbarhet

17 §

En ansökan om att ett avgörande ska förklaras verkställbart i Sverige enligt 2005 års Haagkonvention görs till den tingsrätt som regeringen föreskriver.

18 §

I artikel 13.1 och 13.2 i 2005 års Haagkonvention finns bestämmelser om vilka handlingar som ska bifogas en ansökan som avses i 17 § och om komplettering i vissa fall. Vid handläggning i domstol tillämpas i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Verkställighet

19 §

Om ett avgörande förklaras verkställbart enligt 2005 års Haagkonvention, verkställs avgörandet enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

3 Ärendet och dess beredning

Den 30 juni 2005 antogs konventionen om avtal om val av domstol inom ramen för Haagkonferensen för internationell privaträtt (Haagkonferensen). De engelska och franska versionerna av konventionen är officiella. Den engelska versionen finns i *bilaga 1*.

Inte bara stater utan även regionala organisationer för ekonomisk integration, som Europeiska unionen (EU), kan tillträda 2005 års Haagkonvention. EU, som har exklusiv behörighet på området, undertecknade konventionen den 1 april 2009. Den 4 december 2014 beslutade EU att godkänna konventionen, se *bilaga 2*. För EU, och därmed för unionens samtliga medlemsstater förutom Danmark, förväntas konventionen träda i kraft under hösten år 2015.

I Justitiedepartementet har en departementspromemoria, Avtal om val av domstol – 2005 års Haagkonvention (Ds 2014:26), tagits fram. I promemorian lämnas förslag på kompletterande lagregler till konventionen. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2014/4586/DOM).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 26 februari 2015 att inhämta Lagrådets yttrande över ett lagförslag som är likalydande med propositionens lagförslag. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. I förhållande till lagrådsremissen har några språkliga och redaktionella ändringar gjorts.

4 Domstols behörighet samt erkännande och verkställighet av utländska domar

4.1 Bestämmelser i unionsrättsakter och internationella instrument

På privaträttens område finns gemensamma EU-regler om domstols behörighet samt erkännande och verkställighet av utländska domar i bl.a. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (2012 års Bryssel I-förordning). 2012 års Bryssel I-förordning är en revidering av rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (2000 års Bryssel I-förordning). 2000 års Bryssel I-förordning ersatte i sin tur konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (Brysselkonventionen). Den konventionen har inkorporerats i

svensk rätt genom lagen (1998:358) om Brysselkonventionen. Konventionen tillämpas numera endast i förhållande till vissa utomeuropeiska territorier.

Ett instrument som är parallellt till 2000 års Bryssel I-förordning är konventionen av den 30 oktober 2007 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet på privaträttens område (Lugano-konventionen). Konventionen har i stort sett samma innehåll som 2000 års Bryssel I-förordning. Den gäller i förhållandet mellan EU, Danmark, Island, Norge och Schweiz.

Enligt de nämnda unionsrättsakterna och internationella instrumenten gäller som huvudregel att en dom som meddelats i en medlemsstat respektive konventionsstat ska erkännas i övriga medlemsstater respektive konventionsstater utan att något särskilt förfarande behöver användas. Den som vill att en dom som meddelats i en medlemsstat ska verkställas i en annan medlemsstat måste däremot, enligt 2000 års Bryssel I-förordning och Brysselkonventionen, först ansöka om en verkställbarhetsförklaring (s.k. exekvatur) i den medlemsstat där verkställigheten ska ske. Samma förfarande kan användas då frågan om en utländsk dom ska erkännas eller inte är föremål för tvist och en part vill få fastställt att domen ska erkännas. Motsvarande gäller enligt Lugano-konventionen. I 2012 års Bryssel I-förordning har reglerna om verkställbarhetsförklaring avskaffats. Det innebär att en dom som meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar där är direkt verkställbar i en annan medlemsstat. Förordningen innehåller däremot regler om ett förfarande för vägran av erkännande och verkställighet.

De angivna unionsrättsakterna och internationella instrumenten innehåller regler som ger behörighet åt en domstol som har valts av parterna i ett avtal (s.k. prorogationsavtal). Avtalet får dock inte strida mot vissa behörighetsbestämmelser i den aktuella förordningen eller konventionen. För att avtalet ska vara giltigt måste ett antal formkrav vara uppfyllda. Enligt 2000 års Bryssel I-förordning, Brysselkonventionen och Lugano-konventionen krävs också att en av parterna har hemvist i en medlemsstat respektive konventionsstat. Det kravet har avskaffats i 2012 års Bryssel I-förordning. Denna förordning har i flera avseenden samordnats med 2005 års Haagkonvention.

Det finns ett antal andra EU-förordningar som gäller erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område. Förordningarna reglerar särskilda förfaranden och har ett mer begränsat tillämpningsområde än 2000 och 2012 års Bryssel I-förordningar. En av dessa är Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (den europeiska exekutionstiteln). Syftet med den europeiska exekutionstiteln är att domar som gäller obestridda fordringar ska erkännas och kunna verkställas i en annan medlemsstat utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring. En annan förordning är Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 av den 11 juli 2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande (småmålsförordningen). Förfarandet enligt småmålsförordningen avser att förenkla och påskynda samt sänka kostnaderna i gränsöverskridande tvister om mindre värden. En dom i ett europeiskt småmålsförfarande ska erkännas

och kunna verkställas i en annan medlemsstat utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring.

Det finns även flera konventioner som på särskilda områden reglerar domstols behörighet samt erkännande och verkställighet av domar. Sådana konventioner finns bl.a. på transporträttens och immaterialrättens områden.

4.2 Svenska nationella bestämmelser

Bestämmelser om de allmänna domstolarnas behörighet i tvistemål finns i 10 kap. rättegångsbalken (RB). De reglerar inte direkt frågor om svensk domstols internationella behörighet (s.k. domsrätt). Under förutsättning att det inte finns några andra tillämpliga bestämmelser kan dock reglerna vara vägledande vid prövningen av om det finns svensk domsrätt i ett mål med internationell anknytning. Forumreglerna tillämpas då genom analogi.

I 10 kap. 16 § RB finns en bestämmelse om prorogationsavtal. För att ett sådant avtal ska vara giltigt krävs att parterna skriftligen har avtalat om att en tvist ska väckas vid en viss domstol eller att en viss domstol ensam ska vara behörig. Vidare måste avtalet hänföra sig till en bestämt angiven tvist, dvs. en tvist som redan uppkommit eller en framtida tvist som avser ett visst i avtalet angivet rättsförhållande.

I vissa slags tvister är prorogation inte tillåten. Detta följer av 10 kap. 17 § RB. Enligt den bestämmelsen saknar en domstol behörighet i vissa särskilt uppräknade slag av tvister, även om den annars skulle kunna vara behörig enligt reglerna i 10 kap. RB (t.ex. på grund av prorogation). Det gäller exempelvis tvister som ska tas upp av en särskild domstol (t.ex. Arbetsdomstolen), tvister som en viss namngiven domstol ensam är behörig att pröva (t.ex. Stockholms tingsrätt i vissa immaterialrättsliga tvister) och tvister som omfattas av vissa exklusiva forumregler (t.ex. fastighetsforum). Av bestämmelsen följer även att prorogation inte får ske till en domstol på en annan nivå än den som enligt lag gäller för tvisten i fråga. Parterna kan alltså inte avtala att talan ska väckas i hovrätt när tingsrätt är första instans.

För att utländska domar ska kunna verkställas i Sverige förutsätts en särskild föreskrift om det. Detta följer av 3 kap. 2 § utsökningsbalken (UB). Samma princip gäller för erkännande av utländska tvistemålsdomar (se NJA 1986 s. 119). En utländsk dom som meddelats av en domstol som parter har pekats ut i ett prorogationsavtal har dock ansetts kunna läggas till grund för en motsvarande svensk dom i sak (se NJA 1973 s. 628).

Kompletterande svenska bestämmelser till bl.a. 2012 års Bryssel I-förordning, 2000 års Bryssel I-förordning, Brysselkonventionen och Luganokonventionen finns i lagen (2014:912) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden (kompletteringslagen). I lagen finns en bestämmelse om reservforum (2 §) som innebär att Stockholms tingsrätt är behörig domstol när det finns svensk domsrätt enligt bestämmelserna i någon av unionsrättsakterna eller något av de

internationella instrumenten som omfattas av lagen, men de svenska nationella forumreglerna inte anvisar någon behörig domstol. Enligt kompletteringslagen gäller vidare att en ansökan om att ett avgörande ska erkännas eller förklaras verkställbart i Sverige enligt 2000 års Bryssel I-förordning, Brysselkonventionen eller Luganokonventionen ska göras till den tingsrätt som regeringen föreskriver (9 §). Vid handläggning i domstol av ett ärende om erkännande eller verkställbarhetsförklaring tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen). Detta gäller dock endast under förutsättning att något annat inte följer av unionsrättsakten eller det internationella instrumentet i fråga (11 §). Ett avgörande som förklaras verkställbart ska verkställas enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av unionsrättsakten eller det internationella instrumentet (12 §).

Ytterligare kompletterande bestämmelser till de angivna unionsrättsakterna och internationella instrumenten finns i förordningen (2014:1517) om erkännande och verkställighet av vissa utländska avgöranden på privaträttens område. Förordningen innehåller regler om vilken tingsrätt som är behörig att pröva ansökningar om bl.a. erkännande och verkställbarhetsförklaring.

5 2005 års Haagkonvention

5.1 Bakgrund och syfte

Haagkonventionen om avtal om val av domstol antogs den 30 juni 2005 och är resultatet av flera års förhandlingsarbete. Konventionen är öppen för alla stater och för regionala organisationer för ekonomisk integration, såsom EU. Huvudsyftet med konventionen är att främja internationell handel och internationella investeringar. Detta ska uppnås genom ett förstärkt rättsligt samarbete med gemensamma regler om dels domstols behörighet när parter har träffat avtal om val av domstol (s.k. prorogationsavtal), dels erkännande och verkställighet av utländska domar som har meddelats av domstolar som pekats ut i sådana avtal. Konventionen bygger på grundtanken att prorogationsavtal ska respekteras.

Till konventionen finns en förklarande rapport som kan vara till hjälp vid tolkningen av konventionen (se Hartley och Dogauchi, Explanatory Report on the 2005 Hague Choice of Court Agreements Convention, 2013, i fortsättningen benämnd den förklarande rapporten).

I det följande redogörs för konventionens huvudsakliga innehåll.

5.2 Tillämpningsområde

I kapitel I anges konventionens tillämpningsområde. Konventionen är tillämplig på exklusiva prorogationsavtal i internationella mål på privaträttens område (artikel 1.1). Konventionen är dock inte tillämplig om en av parterna är en konsument eller om det är fråga om ett

anställningsavtal (artikel 2.1). Konventionen är inte heller tillämplig på skiljeförfaranden och liknande förfaranden (artikel 2.4).

Det finns ytterligare undantag från konventionens tillämpningsområde (artikel 2.2). Bland annat undantas frågor om fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet och rättshandlingsförmåga, frågor om underhållsskyldighet, familjerättsliga frågor samt frågor om arv och testamente. Vissa immaterialrättsliga och konkurrensrättsliga frågor är också undantagna liksom frågor om konkurs, ackord och liknande. Även frågor om transport av passagerare och gods undantas från konventionens tillämpningsområde. I samband med att EU deponerar godkännandeinstrumentet kommer EU att avge en förklaring som begränsar tillämpningsområdet ytterligare. Enligt EU:s kommande förklaring ska konventionen som huvudregel inte tillämpas på försäkringsavtal.

I artikel 1.2 och 1.3 definieras vad som avses med internationella mål. Vid tillämpningen av behörighetsreglerna i kapitel II ska ett mål anses som internationellt såvida inte två kriterier är uppfyllda. Dessa två kriterier är att parterna har hemvist i samma konventionsstat och att förhållandet mellan dem samt övriga relevanta omständigheter, bortsett från domstolens lokalisering, är sådana att tvisten bara har koppling till den staten. Ett mål anses alltså inte vara internationellt enbart på grund av att parterna i ett exklusivt prorogationsavtal har pekats ut en eller flera domstolar i en annan konventionsstat. Vid tillämpningen av reglerna om erkännande och verkställighet i kapitel III anses ett mål vara internationellt om det gäller en utländsk dom.

Ett exklusivt prorogationsavtal definieras i konventionen som ett avtal mellan två eller flera parter som anvisar domstolarna i en konventionsstat eller en eller flera specifika domstolar i en konventionsstat till att lösa tvister som uppstått eller kan komma att uppstå i samband med ett visst rättsförhållande (artikel 3). Vissa formkrav måste vara uppfyllda för att avtalet ska vara giltigt.

I övrigt innehåller kapitel I vissa definitioner av grundläggande begrepp. I artikel 4.1 anges att med dom avses alla avgöranden i sak som meddelats av en domstol, oavsett hur avgörandet rubricerats. Därmed omfattas såväl domar som beslut. Däremot omfattas inte beslut om säkerhetsåtgärder.

5.3 Behörighetsregler

Kapitel II i konventionen innehåller regler om domstols behörighet när parter har träffat ett exklusivt prorogationsavtal. Utgångspunkten är att den eller de domstolar i en konventionsstat som parterna har valt är behöriga att pröva en tvist som omfattas av avtalet (artikel 5.1). En förutsättning är att prorogationsavtalet inte är ogiltigt enligt lagen i den stat där den valda domstolen är belägen. En vald domstol kan inte vägra att pröva en tvist med hänvisning till att tvisten borde prövas av en domstol i en annan stat (artikel 5.2). Inte ens om en talan mellan samma parter rörande samma sak redan väckts i en domstol i en annan stat (s.k. litispendens) kan domstolen vägra att pröva en tvist.

Konventionens behörighetsregler innebär vidare att andra domstolar än den eller de domstolar som pekats ut i ett exklusivt prorogationsavtal saknar behörighet att pröva en tvist som omfattas av avtalet (artikel 6). Om talan ändå, i strid med vad parterna avtalat, väcks vid en sådan domstol ska den domstolen vilandeförklara eller avvisa förfarandet. Från denna regel finns dock ett antal undantag (artikel 6 a–e), bl.a. för de fall prorogationsavtalet är ogiltigt enligt lagen i den stat där den valda domstolen är belägen eller en tillämpning av avtalet skulle leda till uppenbar orättvisa eller stå i uppenbar strid med grunderna för rättsordningen i den stat där talan väckts.

Konventionen är inte avsedd att påverka konventionsstaternas nationella processrättsliga regler, om inte något annat följer av konventionen. I vissa fall framgår det direkt av konventionen (t.ex. artikel 5.3) och i andra fall följer det indirekt av vad som regleras i konventionen. I artikel 5.3 a anges att konventionen inte påverkar nationella regler om domstols behörighet som tar sikte på vad tvisten rör eller tvisteföremålets värde. Bestämmelsen avser bl.a. regler som anger att vissa tvister endast ska prövas av vissa slag av domstolar. Ett exempel som nämns i den förklarande rapporten är om det i en konventionsstat finns bestämmelser som anger att vissa tvister bara ska prövas av vissa specialiserade domstolar (se stycke 135). Om ett exklusivt prorogationsavtal pekar ut en sådan domstol, men tvisten inte avser en fråga som annars prövas av den domstolen, innebär konventionen inte att domstolen är skyldig att pröva tvisten. I artikel 5.3 b föreskrivs att behörighetsregeln i artikel 5 inte heller påverkar nationella regler om fördelning av behörighet mellan domstolar i en konventionsstat. Bestämmelsen innebär bl.a. att om ett exklusivt prorogationsavtal pekar ut domstolarna i en konventionsstat utan att ange någon specifik domstol, ska frågan om vilken eller vilka domstolar som är lokalt behöriga avgöras enligt den statens nationella regler (se den förklarande rapporten, stycke 139).

Kapitel II innehåller även en bestämmelse som anger att säkerhetsåtgärder inte omfattas av konventionen (artikel 7). Konventionen hindrar däremot inte att sådana åtgärder meddelas med tillämpning av nationell rätt i den konventionsstat där åtgärden begärs. I den förklarande rapporten anges att med säkerhetsåtgärder avses dels interimistiska (provisoriska) åtgärder som syftar till att skydda en part i avvaktan på en dom, dels åtgärder efter att en dom meddelats som avser att underlätta verkställigheten av domen (se stycke 160).

5.4 Erkännande och verkställighet

Kapitel III innehåller bestämmelser om erkännande och verkställighet av domar. Där regleras bl.a. på vilka grunder erkännande och verkställighet får vägras och vilka handlingar som ska bifogas en ansökan om erkännande eller verkställighet. Skyldigheten att erkänna och verkställa en dom förutsätter att domen har meddelats av en domstol i en konventionsstat som anvisats i ett exklusivt prorogationsavtal (artikel 8.1). En dom ska erkännas endast om den har verkan i ursprungsstaten och verkställas endast om den är verkställbar i ursprungsstaten (artikel 8.3).

Konventionen ställer däremot inte något krav på att domen ska ha fått laga kraft för att den ska kunna erkännas eller verkställas. I stället finns en möjlighet att skjuta upp eller vägra erkännande respektive verkställighet. Så kan ske om domen har överklagats i ursprungsstaten eller om tidsfristen för ett ordinärt överklagande ännu inte har löpt ut (artikel 8.4).

En förlikning kan verkställas på samma sätt som en dom (artikel 12). Detta gäller under förutsättning att förlikningen har godkänts av eller ingåtts inför en domstol som anvisats i ett exklusivt prorogationsavtal och att förlikningen i ursprungsstaten är verkställbar på samma sätt som en dom.

Utöver vad som krävs för att tillämpa bestämmelserna om erkännande och verkställighet i kapitel III får en dom inte omprövas i sak. Vägransgrunderna, som är uttömmande reglerade i konventionen, tar sikte på att prorogationsavtalet är ogiltigt enligt lagen i den stat där den valda domstolen är belägen, att en av parterna saknade behörighet att ingå prorogationsavtalet enligt lagen i den anmodade staten, att en dom utverkats genom svikligt förfarande i samband med rättegången eller att erkännande eller verkställighet skulle stå i uppenbar strid med grunderna för rättsordningen (s.k. ordre public) i den anmodade staten. Vidare får vägran ske i vissa fall av domskonflikter eller vid vissa brister i delgivningen. I artikel 10 regleras vad som ska gälla för erkännande och verkställighet av avgöranden i s.k. prejudiciella frågor. I artikeln föreskrivs att vägran kan ske av ett avgörande i en prejudiciell fråga som inte omfattas av konventionens tillämpningsområde och av en dom som grundas på ett avgörande i en sådan fråga. Erkännande och verkställighet kan även vägras av en dom avseende skadestånd som dömts ut i avskräckande eller bestraffande syfte (artikel 11).

En part som vill att en dom ska erkännas eller vill ha en dom verkställd ska enligt konventionen ge in vissa handlingar till den anmodade domstolen (artikel 13.1). Till ansökan kan även bifogas ett intyg avseende domen (artikel 13.3). Ett sådant intyg ska utfärdas av en domstol i ursprungsstaten och ha det innehåll som bestämts av Haagkonferensen. Ett sådant intyg har tagits fram och finns tillgängligt på Haagkonferensens webbplats, www.hcch.net.

Om de handlingar som ska ges in inte har utformats på den anmodade statens officiella språk ska de åtföljas av en auktoriserad översättning till ett officiellt språk (artikel 13.4). Översättningskravet gäller bara under förutsättning att lagen i den anmodade staten inte föreskriver något annat.

Den omständigheten att det i artikel 13 anges vilka handlingar som ska bifogas en ansökan om erkännande innebär inte att konventionen ställer något krav på att det ska finnas ett särskilt förfarande för erkännande (se den förklarande rapporten, styckena 210 och 215). Förfarandet för erkännande, verkställbarhetsförklaring och verkställighet regleras av lagen i den anmodade staten, om inte något annat följer av konventionen (artikel 14). Den anmodade domstolen ska agera skyndsamt.

I kapitel IV finns vissa allmänna bestämmelser, bl.a. övergångsbestämmelser (artikel 16) och bestämmelser som ger parterna i konventionen möjlighet att genom särskilda förklaringar utvidga eller begränsa konventionens tillämpningsområde (artiklarna 19–22).

Kapitlet innehåller vidare bestämmelser om förhållandet mellan konventionen och andra internationella instrument (artikel 26). I möjligaste mån ska konventionen ges en tolkning som är förenlig med andra internationella instrument som parterna i konventionen har tillträtt. I vissa fall har andra internationella instrument företräde. EU-regler, exempelvis behörighetsreglerna i 2012 års Bryssel I-förordning, har företräde framför konventionen om samtliga parter har hemvist inom EU eller i tredjeländer som inte är parter i konventionen. När det gäller erkännande och verkställighet av domar kommer förordningen att ha företräde om den anmodade domstolen och domstolen i ursprungsstaten båda är belägna inom EU (se artikel 26.6 och den förklarande rapporten, styckena 291–301).

Kapitel V innehåller slutbestämmelser om bl.a. tillträde till konventionen och konventionens ikraftträdande.

6 Kompletterande bestämmelser till 2005 års Haagkonvention

6.1 En samlad reglering

Regeringens förslag: Kompletterande lagregler till 2005 års Haagkonvention ska tas in i lagen med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker eller har inte några invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: 2005 års Haagkonvention innehåller regler om domstols behörighet samt erkännande och verkställighet av utländska domar på privaträttens område när parterna har träffat ett prorogationsavtal. EU har exklusiv behörighet att ingå internationella avtal på området. Enligt artikel 216.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska avtal som ingås av EU vara bindande för unionens institutioner och medlemsstaterna. Genom EU:s godkännande av 2005 års Haagkonvention är konventionen bindande för Sverige. När konventionen träder i kraft blir den direkt tillämplig i Sverige. Det blir alltså inte aktuellt med någon nationell normgivning som inkorporerar eller transformerar konventionen. Däremot behövs det kompletterande bestämmelser för att konventionens regler ska kunna tillämpas i den svenska rättsordningen.

De bestämmelser som föreslås komplettera 2005 års Haagkonvention motsvarar i många avseenden vad som enligt kompletteringslagen gäller för 2000 års Bryssel I-förordning, Brysselkonventionen och Lugano-konventionen. Kompletteringslagen har getts en sådan utformning att det ska vara möjligt att låta lagen omfatta även andra unionsrättsakter och internationella instrument, se propositionen Nya regler för erkännande och verkställighet av utländska domar på civilrättens område (prop. 2013/14:219 s. 64). Med hänsyn till att det är angeläget att åstadkomma en så samlad reglering som möjligt och att det finns ett sakligt samband mellan 2005 års Haagkonvention och de instrument som omfattas av nämnda lag bör de kompletterande lagreglerna till konventionen tas in i kompletteringslagen.

6.2 Reservforum

Regeringens bedömning: Stockholms tingsrätt bör vara behörig domstol om det finns svensk domsrätt enligt 2005 års Haagkonvention och annan behörig domstol saknas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker eller har inte några invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt 2005 års Haagkonvention är det möjligt för parterna i ett exklusivt prorogationsavtal att peka ut domstolarna i en konventionsstat utan att ange någon eller några specifika domstolar. Frågan blir då vilken domstol som ska vara behörig att pröva tvisten. I den förklarande rapporten förutses att nationella regler om behörighet får tillämpas i denna situation (se stycke 139).

En särskild bestämmelse om reservforum finns i kompletteringslagen (2 §). Den innebär att Stockholms tingsrätt är reservforum när det finns svensk domsrätt enligt bestämmelserna i någon av unionsrättsakterna eller något av de internationella instrument som omfattas av lagen, men de svenska nationella forumreglerna inte anvisar någon behörig domstol. I förarbetena till en äldre motsvarighet till bestämmelsen angavs att reservforum behövdes just för den situationen att ett prorogationsavtal hänvisar till svensk domstol utan att ange vilken domstol som ska vara behörig, se propositionen om Sveriges tillträde till Luganokonventionen (prop. 1991/92:128 s. 147 f.). När det gäller 2005 års Haagkonvention finns det mot denna bakgrund inte anledning att införa någon annan bestämmelse om reservforum än den som redan finns i kompletteringslagen. Stockholms tingsrätt bör alltså vara reservforum om det finns svensk domsrätt enligt 2005 års Haagkonvention och annan behörig domstol saknas.

6.3 Erkännande och verkställbarhet

Regeringens förslag: En ansökan om att ett utländskt avgörande ska förklaras verkställbart i Sverige enligt 2005 års Haagkonvention ska

göras till den tingsrätt som regeringen föreskriver. Ärendelagen ska vara kompletterande processlag vid handläggningen i domstol av sådana ärenden.

Regeringens bedömning: Behöriga domstolar bör vara de domstolar som prövar överklaganden i utsökningsmål och domstolarnas domsområden bör vara desamma som för dessa domstolar. Vilken domstol som i det enskilda fallet är behörig bör bestämmas utifrån var motparten till den som ansöker om att ett utländskt avgörande ska förklaras verkställbart i Sverige har sin hemvist.

Något särskilt förfarande för erkännande behövs inte. Om en fråga om erkännande uppkommer inom ramen för ett pågående mål, bör frågan hanteras enligt vanliga regler för rättegången.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås även att en ansökan om erkännande ska kunna göras i ett särskilt förfarande som motsvarar det för verkställbarhetsförklaring.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker eller har inte några invändningar mot förslaget. *Kronofogdemyndigheten* instämmer i bedömningen att det är lämpligt att de domstolar som prövar överklaganden i utsökningsmål även prövar exekvaturärenden enligt 2005 års Haagkonvention. *Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet* pekar på att promemorians förslag utgår från att erkännande av en utländsk dom kräver ett beslut i ett särskilt förfarande. Det borde, enligt fakultetsstyrelsen, vara tillräckligt att det görs en prejudiciell bedömning av om den utländska domen ska erkännas i varje situation som den görs gällande. Fakultetsstyrelsen undrar om inte EU har infört eller kommer att införa enhetliga regler för förfarandet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Någon direkt verkställighet av en utländsk dom är inte möjlig med stöd av 2005 års Haagkonvention. Domen måste förklaras verkställbar innan den kan verkställas. I fråga om erkännande ställer konventionen inte något krav på att det ska finnas ett särskilt förfarande. I de konventionsstater där det inte finns något sådant förfarande kommer frågan om en dom ska erkännas att få prövas i varje enskilt fall när domen görs gällande.

Förfarandet för verkställbarhet och, i förekommande fall, erkännande regleras av lagen i den anmodade staten, om inte något annat följer av konventionen (artikel 14). Några enhetliga EU-regler för förfarandet, vilket *Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet* efterfrågar, finns inte och är inte heller att förvänta. Svenska nationella förfaranderegler ska alltså tillämpas.

För att utländska domar på civilrättens område ska kunna verkställas i Sverige krävs i de flesta fall att en domstol i ett exekvaturförfarande förklarat domen verkställbar. Först efter det att domen har förklarats verkställbar kan en part hos Kronofogdemyndigheten ansöka om verkställighet. Det är naturligt att samma förfarande ska gälla för domar som omfattas av 2005 års Haagkonvention. Det innebär att en part som vill att en utländsk dom ska verkställas i Sverige enligt konventionen först måste ansöka om verkställbarhetsförklaring i en svensk domstol. Vid prövningen ska domstolen ta ställning till om konventionen är

tillämplig, om sökanden har gett in de handlingar som krävs och om det i övrigt finns förutsättningar att förklara domen verkställbar.

I promemorian föreslås att ett särskilt förfarande motsvarande det för verkställbarhetsförklaring ska kunna användas för att få en förklaring om att en utländsk dom ska erkännas i Sverige när frågan är tvistig. *Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet* invänder att det borde vara tillräckligt att erkännandefrågan prövas i varje situation som den utländska domen görs gällande.

Frågan om en utländsk dom ska erkännas kan uppkomma om en part i en pågående rättegång i en svensk domstol gör gällande antingen att domen ska läggas till grund för ett svenskt avgörande eller att domen hindrar en ny prövning av samma sak. Det ankommer i dessa fall på domstolen att i varje enskilt fall ta ställning till om den utländska domen ska erkännas. I flertalet lagar om exekvatur finns det inte något särskilt förfarande för erkännande, om inte något sådant förfarande föreskrivs i den aktuella unionsrättsakten eller det aktuella internationella instrumentet. Mot denna bakgrund och med hänsyn till att 2005 års Haagkonvention inte ställer något krav på att det ska finnas ett särskilt förfarande för erkännande anser regeringen att det inte finns skäl att inrätta något sådant förfarande. Det innebär att om en part i en pågående rättegång i svensk domstol gör gällande att en utländsk dom ska erkännas enligt 2005 års Haagkonvention, får domstolen pröva den frågan i det enskilda fallet utifrån de förutsättningar som gäller enligt konventionen. Vid handläggningen tillämpas då vanliga regler för rättegången.

I enlighet med vad som gäller enligt kompletteringslagen bör en ansökan om att en dom ska förklaras verkställbar enligt 2005 års Haagkonvention göras till den tingsrätt som regeringen föreskriver (se 9 § kompletteringslagen). När det gäller frågan vilken eller vilka domstolar som ska vara behöriga finns det – som *Kronofogdemyndigheten* framhåller – fördelar med enhetliga regler, dvs. att exekvaturprövningen och prövningen av överklagade utsökningsmål sker vid samma tingsrätt. I enlighet med vad som gäller för flertalet exekvaturärenden bör frågan om vilken tingsrätt som i det enskilda fallet är behörig bestämmas utifrån var motparten till den som ansöker om att ett avgörande ska förklaras verkställbart i Sverige har sin hemvist (se prop. 2013/14:219 s. 85–87). Det bör i förordning pekats ut vilka tingsrätter som ska vara behöriga och hur den lokala behörigheten ska fördelas mellan dessa.

Enligt kompletteringslagen är ärendelagen kompletterande processlag vid handläggning av exekvaturärenden enligt 2000 års Bryssel I-förordning, Brysselkonventionen och Luganokonventionen (11 §). Det samma bör gälla vid handläggningen av exekvaturärenden enligt 2005 års Haagkonvention. Därigenom blir flertalet av lagens bestämmelser tillämpliga, bl.a. de som gäller domstolarnas sammansättning, vilka uppgifter en ansökan ska innehålla, brister i en inledande skrivelse och hur skriftväxlingen ska gå till. Av ärendelagen framgår att beslut får överklagas till hovrätten respektive Högsta domstolen och att prövnings-tillstånd krävs i båda instanserna. Ärendelagen är utformad för en effektiv och ändamålsenlig handläggning. Någon särskild reglering för att uppfylla konventionens krav på skyndsamhet krävs därför inte.

Av konventionen framgår vilka handlingar som ska bifogas en ansökan (artikel 13.1). Domstolen kan begära in ytterligare handlingar som

behövs för att bedöma om det finns förutsättningar att förklara ett avgörande verkställbart (artikel 13.2). Konventionen innehåller även en bestämmelse som anger att om de handlingar som bifogas en ansökan inte är upprättade på den anmodade statens officiella språk ska de åtföljas av en auktoriserad översättning till ett officiellt språk (artikel 13.4). Bestämmelsen är dock tillämplig endast om det inte i nationell rätt föreskrivs något annat. I svensk nationell rätt är huvudregeln att samtliga handlingar som ges in till en domstol ska vara skrivna på svenska. Även handlingar på andra språk än svenska (främst danska, norska eller engelska) kan i vissa fall godtas. Det är domstolens uppgift att i det enskilda fallet bedöma om och i vilken utsträckning som avsteg kan göras från huvudregeln om att handlingar som ges in ska vara skrivna på svenska. Om en handling som en part ger in är skriven på ett annat språk än svenska får domstolen vid behov låta översätta handlingen (48 § ärendelagen som hänvisar till 33 kap. 9 § RB). Alternativt kan domstolen förelägga parten att ordna med en översättning (se t.ex. NJA 2011 s. 345). Det finns inte skäl att i fråga om krav på översättning av handlingar vid tillämpning av 2005 års Haagkonvention uppställa andra regler än vad som annars gäller enligt svensk nationell rätt. I fråga om översättning av handlingar som bifogas en ansökan om verkställbarhetsförklaring enligt 2005 års Haagkonvention bör således 48 § ärendelagen tillämpas i stället för artikel 13.4 i konventionen.

6.4 Verkställighet

Regeringens förslag: Om ett utländskt avgörande förklaras verkställbart enligt 2005 års Haagkonvention, ska avgörandet verkställas enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker eller har inte några invändningar mot förslaget. *Stockholms tingsrätt* efterfrågar ett klargörande av om förslaget om verkställighet ska tolkas på det sättet att det utesluter en tillämpning av bestämmelserna i 3 kap. 4–10 §§ UB som behandlar verkställighet av domar som inte har fått laga kraft.

Skälen för regeringens förslag: Om inte något annat följer av 2005 års Haagkonvention ska verkställighet ske enligt lagen i den stat där verkställighet begärs. Utöver de regler om verkställighet som blir tillämpliga vid en ansökan om verkställbarhetsförklaring, t.ex. att domen ska vara verkställbar i ursprungsstaten, innehåller konventionen inga regler som tar sikte på själva verkställigheten av en dom. Verkställighetsförfarandet regleras alltså uteslutande av nationell rätt.

I svensk rätt finns bestämmelser om verkställighet i utsökningsbalken. Olika bestämmelser gäller för verkställigheten beroende på vilken typ av avgörande det är fråga om. Enligt 3 kap. 3 § UB får en dom verkställas utan särskilda villkor när den har fått laga kraft. Särskilda regler gäller för verkställighet av domar som inte har fått laga kraft (3 kap. 4–10 §§ UB).

En grundläggande förutsättning för att en dom ska kunna verkställas i en annan konventionsstat enligt 2005 års Haagkonvention är att domen är verkställbar i ursprungsstaten (artikel 8.3). I likhet med 2012 års Bryssel I-förordning, 2000 års Bryssel I-förordning, Brysselkonventionen och Luganokonventionen ställer konventionen däremot inte något krav på att domen ska ha fått laga kraft för att den ska kunna verkställas. Att så är fallet framgår indirekt av den möjlighet som finns för en domstol att skjuta upp prövningen eller vägra att förklara avgörandet verkställbart om domen har överklagats i ursprungsstaten (artikel 8.4). Samma möjlighet finns om tidsfristen för ett ordinärt överklagande ännu inte har löpt ut. Konventionen innehåller alltså spärrar mot verkställighet av avgöranden som inte har fått laga kraft. Motsvarande regler i 2000 och 2012 års Bryssel I-förordningar, Brysselkonventionen och Luganokonventionen har ansetts vara betryggande spärrar mot verkställighet av avgöranden som inte har fått laga kraft, se bl.a. propositionen Verkställighet av utländska domar på privaträttens område (prop. 2001/02:146 s. 41). Mot den bakgrunden bör, på motsvarande sätt som gäller för de nyssnämnda instrumenten, även ett avgörande som förklarats verkställbart enligt 2005 års Haagkonvention verkställas enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft. Det blir därmed inte aktuellt att tillämpa bestämmelserna i 3 kap. 4–10 §§ UB om domar som inte har fått laga kraft.

När det gäller 2000 och 2012 års Bryssel I-förordningar, Brysselkonventionen och Luganokonventionen finns en bestämmelse som anger att utsökningsbalkens bestämmelser om verkställighet av beslut om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd (16 kap. 11–16 §§ UB) ska tillämpas när det gäller verkställighet av ett utländskt avgörande som rör en säkerhetsåtgärd. Enligt 2005 års Haagkonvention är ett beslut om säkerhetsåtgärder inte att anse som en dom (artikel 4.1) och kan därför inte bli föremål för verkställighet enligt konventionen. Det finns därmed inte något behov av en motsvarande bestämmelse vid verkställighet enligt 2005 års Haagkonvention.

Förfarandet hos Kronofogdemyndigheten vid verkställighet regleras i 2 kap. UB. Det bedöms inte finnas behov av några särregler vid verkställighet av utländska avgöranden som omfattas av 2005 års Haagkonvention. Utsökningsbalkens bestämmelser om hur en ansökan ska göras, vad den ska innehålla och vilka handlingar som ska bifogas kommer därmed att vara tillämpliga även när det gäller ansökningar om verkställighet av utländska avgöranden enligt 2005 års Haagkonvention.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Regeringens bedömning: Det behövs inga övergångsbestämmelser i svensk nationell lagstiftning.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker eller har inte några invändningar mot förslaget och bedömningen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: 2005 års Haagkonvention träder i kraft för EU:s och därmed för Sveriges del den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att EU deponerat sitt godkännandeinstrument (artikel 31). De föreslagna svenska lagreglerna avses komplettera konventionen och bör därmed träda i kraft den dag då konventionen träder i kraft i förhållande till EU. Det är inte möjligt att nu säga när ikraftträdandet kommer att äga rum, men det förväntas ske under hösten år 2015. Det bör därför överlämnas till regeringen att bestämma när de kompletterande svenska lagreglerna ska träda i kraft.

Konventionen innehåller övergångsbestämmelser (artikel 16). De föreskriver att konventionen ska tillämpas i fråga om exklusiva prorogationsavtal som ingåtts efter det att konventionen har trätt i kraft i den stat där den valda domstolen är belägen (punkten 1) och att konventionen inte ska tillämpas i fråga om förfaranden som inletts innan konventionen har trätt i kraft i den stat där den domstol vid vilken talan väckts är belägen (punkten 2). Om ett förfarande inleds i en domstol som pekats ut i ett prorogationsavtal är det alltså bara i den konventionsstat där den domstolen är belägen som konventionen måste ha trätt i kraft för att konventionen ska tillämpas. Om talan väcks i en annan domstol eller om ansökan gäller erkännande eller verkställighet måste konventionen ha trätt i kraft både i den stat där talan väcks eller ansökan görs och i den stat där den utpekade domstolen finns för att konventionen ska tillämpas (se den förklarande rapporten, stycke 219).

Det följer av allmänna processrättsliga principer att de föreslagna lagreglerna blir tillämpliga omedelbart. Det behövs därför inga övergångsbestämmelser i svensk nationell lagstiftning.

8 Konsekvenser av förslagen

Regeringens bedömning: 2005 års Haagkonvention innebär fördelar för svenska företag som bedriver internationell handel och gör investeringar utanför EU. Konventionen och de kompletterande svenska lagreglerna kan medföra en mindre ökning av antalet mål och ärenden i de allmänna domstolarna och hos Kronofogdemyndigheten. De ökade kostnader som kan uppstå är marginella och kan hanteras inom befintliga ramar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Få remissinstanser uttalar sig i frågan. *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* påpekar att en utländsk dom som meddelats av en domstol som pekats ut i ett exklusivt prorogationsavtal redan enligt gällande rätt kan läggas till grund för en svensk dom utan någon ny materiell prövning. Fakulteten framhåller dock att 2005

års Haagkonvention kan förväntas innebära en förenkling i förhållande till den gällande ordningen.

Skälen för regeringens bedömning: Genom konventionen skapas enhetliga internationella regler om dels domstols behörighet när parter träffat prorogationsavtal, dels erkännande och verkställighet av utländska domar som meddelats av domstolar som pekats ut i sådana avtal. Företag kommer att kunna förlita sig på att prorogationsavtal som förhandlas fram respekteras och att en dom som meddelats av en vald domstol kan erkännas och verkställas i andra konventionsstater. Prorogationsavtal kan därmed bli ett attraktivt alternativ till skiljeavtal. Den ökade förutsebarheten bedöms underlätta för svenska företag som bedriver handel och gör investeringar utanför EU.

Enligt 2005 års Haagkonvention kan parter träffa prorogationsavtal med innebörd att en privaträttslig tvist med internationell anknytning ska prövas av en domstol i Sverige. Denna möjlighet finns dock redan enligt nuvarande ordning. Konventionen kan därmed inte förväntas medföra någon nämnvärd ökning av antalet mål i de allmänna domstolarna. Inte heller skyldigheten enligt artikel 13.4 för domstolarna att på parts begäran utfärda ett intyg om en dom som meddelats, kan antas medföra någon nämnvärd ökning av arbetsbelastningen för domstolarna.

Konventionen och de kompletterande svenska lagreglerna innebär att det i Sverige blir möjligt att i tingsrätt ansöka om verkställbarhet av utländska domar som meddelats av domstolar som pekats ut i exklusiva prorogationsavtal. Som *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* framhåller har en utländsk dom som meddelats med stöd av ett prorogationsavtal i rättspraxis ansetts kunna läggas till grund för en svensk dom i samma sak (se NJA 1973 s. 628). Den svenska domen kan därefter begäras verkställd vid Kronofogdemyndigheten. Jämfört med detta förfarande är förfarandet enligt 2005 års Haagkonvention ett enklare och mer förutsebart alternativ. Det är svårt att göra några säkra prognoser om, och i så fall i vilken utsträckning, ärendemängden i de allmänna domstolarna kommer att öka till följd av konventionen. Under förutsättning att konventionen får en stor anslutning kan ärendemängden på sikt öka något.

Det kan också antas att antalet utländska domar som begärs verkställda hos Kronofogdemyndigheten kan komma att öka något till följd av konventionen. Ökningen förutses även här vara begränsad.

Konventionen och de svenska lagreglerna bedöms sammantaget inte medföra annat än marginellt ökade kostnader för Sveriges Domstolar och Kronofogdemyndigheten. Kostnaderna bedöms kunna hanteras inom befintliga ramar.

9 Författningskommentar

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (2012 års Bryssel I-förordning),

2. rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (2000 års Bryssel I-förordning),

3. konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område jämte tillträdeskonventioner (Brysselkonventionen),

4. konventionen den 30 oktober 2007 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Lugano-konventionen),

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (förordningen om den europeiska exekutionstiteln), och

6. *Haagkonventionen av den 30 juni 2005 om avtal om val av domstol (2005 års Haagkonvention).*

Genom första stycket 1 och 2 kompletterar lagens bestämmelser även avtalet den 19 oktober 2005 mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Danmarksavtalet), eftersom 2012 års Bryssel I-förordning och 2000 års Bryssel I-förordning tillämpas i förhållandet mellan EU och Danmark till följd av detta avtal.

Paragrafen anger lagens innehåll. Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.2.

I *första stycket 6* införs en bestämmelse som anger att lagen även kompletterar Haagkonventionen av den 30 juni 2005 om avtal om val av domstol (2005 års Haagkonvention). Genom EU:s godkännande av 2005 års Haagkonvention är konventionen bindande för Sverige och övriga medlemsstater i EU förutom Danmark. När konventionen träder i kraft blir den direkt tillämplig i Sverige. EU avser att lämna två förklaringar. Vilka dessa förklaringar är framgår av rådsbeslutet om EU:s godkännande av konventionen. Enligt den ena förklaringen kommer konventionen som huvudregel inte att vara tillämplig på försäkringsavtal. Den andra förklaringen innebär att EU, i ett senare skede, avser att ompröva behovet av den första förklaringen.

Att lagen även kompletterar 2005 års Haagkonvention innebär att bestämmelsen om reservforum i 2 § blir tillämplig. Den innebär att Stockholms tingsrätt är behörig domstol när det finns internationell behörighet att ta upp ett mål i Sverige enligt konventionen, men svenska nationella forumregler inte anvisar någon behörig domstol.

Övriga ändringar är redaktionella.

Verkställbarhet och verkställighet enligt 2005 års Haagkonvention

Förfarande för verkställbarhet

17 §

En ansökan om att ett avgörande ska förklaras verkställbart i Sverige enligt 2005 års Haagkonvention görs till den tingsrätt som regeringen föreskriver.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om behörig domstol för ansökningar om verkställbarhetsförklaring (exekvatur) enligt 2005 års Haagkonvention. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Av paragrafen framgår att ansökan ska göras till den tingsrätt som regeringen föreskriver. Det är alltså regeringen som meddelar föreskrifter om vilka av landets tingsrätter som ska vara behöriga att pröva ansökningar om verkställbarhetsförklaring.

18 §

I artikel 13.1 och 13.2 i 2005 års Haagkonvention finns bestämmelser om vilka handlingar som ska bifogas en ansökan som avses i 17 § och om komplettering i vissa fall. Vid handläggning i domstol tillämpas i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden.

I paragrafen, som är ny, regleras vilka processrättsliga bestämmelser som ska tillämpas i ärenden om verkställbarhetsförklaring enligt 2005 års Haagkonvention. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

I 2005 års Haagkonvention finns en bestämmelse som anger vilka handlingar som ska bifogas en ansökan om verkställbarhetsförklaring (artikel 13.1). Av konventionen framgår även att domstolen kan begära in de ytterligare handlingar som behövs för att bedöma om det finns förutsättningar att förklara ett avgörande verkställbart (artikel 13.2). För att underlätta för tillämparna finns det i paragrafen en upplysning om dessa bestämmelser.

I paragrafen anges vidare att lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen) tillämpas vid domstolarnas handläggning i övrigt av ärenden om verkställbarhetsförklaring enligt 2005 års Haagkonvention. Ärendelagen innehåller regler om bl.a. domstolarnas sammansättning (3 §), vilka uppgifter en ansökan ska innehålla (6 §), brister i en inledande skrivelse m.m. (9 och 10 §§) och handläggningen i allmänhet. Av ärendelagen framgår att beslut får överklagas till hovrätten respektive Högsta domstolen och att prövningstillstånd krävs i båda instanserna (39 och 40 §§). I fråga om översättning av handlingar tillämpas 48 § ärendelagen i stället för konventionens bestämmelse om översättning av handlingar som bifogas ansökan (jfr artikel 13.4 andra ledet).

Verkställighet

19 §

Om ett avgörande förklaras verkställbart enligt 2005 års Haagkonvention, verkställs avgörandet enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft.

Paragrafen, som är ny, innehåller en kompletterande bestämmelse om vad som gäller för verkställighet av utländska avgöranden som förklarats verkställbara enligt 2005 års Haagkonvention. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Av bestämmelsen framgår att utländska avgöranden som förklarats verkställbara enligt 2005 års Haagkonvention verkställs enligt utsökningsbalken (UB). Verkställighet är inte en automatisk följd av ett beslut om verkställbarhetsförklaring. En ansökan om verkställighet måste göras hos Kronofogdemyndigheten. Avgörandet verkställs på samma sätt som

en svensk dom som har fått laga kraft. Bestämmelserna om domar som inte fått laga kraft i 3 kap. 4–10 §§ UB tillämpas alltså inte. Däremot finns det i konventionen regler som gör det möjligt för en domstol att skjuta upp prövningen av en ansökan om verkställbarhet eller att vägra att förklara en dom verkställbar om domen i fråga har överklagats eller om tidsfristen för ett ordinärt överklagande ännu inte har löpt ut (se artikel 8.4).

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Det överlämnas till regeringen att bestämma när lagen ska träda i kraft. Denna tidpunkt ska sammanfalla med den tidpunkt då 2005 års Haagkonvention träder i kraft i förhållande till EU och därmed Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 7.

37. CONVENTION ON CHOICE OF COURT AGREEMENTS¹

(Concluded 30 June 2005)

The States Parties to the present Convention,
Desiring to promote international trade and investment through enhanced judicial co-operation,
Believing that such co-operation can be enhanced by uniform rules on jurisdiction and on recognition and enforcement of foreign judgments in civil or commercial matters,
Believing that such enhanced co-operation requires in particular an international legal regime that provides certainty and ensures the effectiveness of exclusive choice of court agreements between parties to commercial transactions and that governs the recognition and enforcement of judgments resulting from proceedings based on such agreements,
Have resolved to conclude this Convention and have agreed upon the following provisions –

CHAPTER I – SCOPE AND DEFINITIONS

Article 1 Scope

- (1) This Convention shall apply in international cases to exclusive choice of court agreements concluded in civil or commercial matters.
- (2) For the purposes of Chapter II, a case is international unless the parties are resident in the same Contracting State and the relationship of the parties and all other elements relevant to the dispute, regardless of the location of the chosen court, are connected only with that State.
- (3) For the purposes of Chapter III, a case is international where recognition or enforcement of a foreign judgment is sought.

Article 2 Exclusions from scope

- (1) This Convention shall not apply to exclusive choice of court agreements –
 - a) to which a natural person acting primarily for personal, family or household purposes (a consumer) is a party;
 - b) relating to contracts of employment, including collective agreements.
- (2) This Convention shall not apply to the following matters –
 - a) the status and legal capacity of natural persons;
 - b) maintenance obligations;
 - c) other family law matters, including matrimonial property regimes and other rights or obligations arising out of marriage or similar relationships;
 - d) wills and succession;
 - e) insolvency, composition and analogous matters;
 - f) the carriage of passengers and goods;
 - g) marine pollution, limitation of liability for maritime claims, general average, and emergency towage and salvage;

¹ This Convention, including related materials, is accessible on the website of the Hague Conference on Private International Law (www.hcch.net), under “Conventions” or under the “Choice of Court Section”. For the full history of the Convention, see Hague Conference on Private International Law, *Proceedings of the Twentieth Session (2005)*, Tome III, *Choice of Court* (ISBN 978-9-40000-053-7, Intersentia, Antwerp, 2010, 871 pp.).

- h) anti-trust (competition) matters;
 - i) liability for nuclear damage;
 - j) claims for personal injury brought by or on behalf of natural persons;
 - k) tort or delict claims for damage to tangible property that do not arise from a contractual relationship;
 - l) rights *in rem* in immovable property, and tenancies of immovable property;
 - m) the validity, nullity, or dissolution of legal persons, and the validity of decisions of their organs;
 - n) the validity of intellectual property rights other than copyright and related rights;
 - o) infringement of intellectual property rights other than copyright and related rights, except where infringement proceedings are brought for breach of a contract between the parties relating to such rights, or could have been brought for breach of that contract;
 - p) the validity of entries in public registers.
- (3) Notwithstanding paragraph 2, proceedings are not excluded from the scope of this Convention where a matter excluded under that paragraph arises merely as a preliminary question and not as an object of the proceedings. In particular, the mere fact that a matter excluded under paragraph 2 arises by way of defence does not exclude proceedings from the Convention, if that matter is not an object of the proceedings.
- (4) This Convention shall not apply to arbitration and related proceedings.
- (5) Proceedings are not excluded from the scope of this Convention by the mere fact that a State, including a government, a governmental agency or any person acting for a State, is a party thereto.
- (6) Nothing in this Convention shall affect privileges and immunities of States or of international organisations, in respect of themselves and of their property.

Article 3 Exclusive choice of court agreements

For the purposes of this Convention –

- a) “exclusive choice of court agreement” means an agreement concluded by two or more parties that meets the requirements of paragraph c) and designates, for the purpose of deciding disputes which have arisen or may arise in connection with a particular legal relationship, the courts of one Contracting State or one or more specific courts of one Contracting State to the exclusion of the jurisdiction of any other courts;
- b) a choice of court agreement which designates the courts of one Contracting State or one or more specific courts of one Contracting State shall be deemed to be exclusive unless the parties have expressly provided otherwise;
- c) an exclusive choice of court agreement must be concluded or documented –
 - i) in writing; or
 - ii) by any other means of communication which renders information accessible so as to be usable for subsequent reference;
- d) an exclusive choice of court agreement that forms part of a contract shall be treated as an agreement independent of the other terms of the contract. The validity of the exclusive choice of court agreement cannot be contested solely on the ground that the contract is not valid.

Article 4 Other definitions

- (1) In this Convention, “judgment” means any decision on the merits given by a court, whatever it may be called, including a decree or order, and a determination of costs or expenses by the court (including an officer of the court), provided that the determination relates to a decision on the merits which may be recognised or enforced under this Convention. An interim measure of protection is not a judgment.
- (2) For the purposes of this Convention, an entity or person other than a natural person shall be considered to be resident in the State –
 - a) where it has its statutory seat;
 - b) under whose law it was incorporated or formed;
 - c) where it has its central administration; or
 - d) where it has its principal place of business.

CHAPTER II – JURISDICTION

Article 5 Jurisdiction of the chosen court

- (1) The court or courts of a Contracting State designated in an exclusive choice of court agreement shall have jurisdiction to decide a dispute to which the agreement applies, unless the agreement is null and void under the law of that State.
- (2) A court that has jurisdiction under paragraph 1 shall not decline to exercise jurisdiction on the ground that the dispute should be decided in a court of another State.
- (3) The preceding paragraphs shall not affect rules –
 - a) on jurisdiction related to subject matter or to the value of the claim;
 - b) on the internal allocation of jurisdiction among the courts of a Contracting State. However, where the chosen court has discretion as to whether to transfer a case, due consideration should be given to the choice of the parties.

Article 6 Obligations of a court not chosen

A court of a Contracting State other than that of the chosen court shall suspend or dismiss proceedings to which an exclusive choice of court agreement applies unless –

- a) the agreement is null and void under the law of the State of the chosen court;
- b) a party lacked the capacity to conclude the agreement under the law of the State of the court seised;
- c) giving effect to the agreement would lead to a manifest injustice or would be manifestly contrary to the public policy of the State of the court seised;
- d) for exceptional reasons beyond the control of the parties, the agreement cannot reasonably be performed; or
- e) the chosen court has decided not to hear the case.

Article 7 Interim measures of protection

Interim measures of protection are not governed by this Convention. This Convention neither requires nor precludes the grant, refusal or termination of interim measures of protection by a court of a Contracting State and does not affect whether or not a party may request or a court should grant, refuse or terminate such measures.

CHAPTER III – RECOGNITION AND ENFORCEMENT

Article 8 Recognition and enforcement

- (1) A judgment given by a court of a Contracting State designated in an exclusive choice of court agreement shall be recognised and enforced in other Contracting States in accordance with this Chapter. Recognition or enforcement may be refused only on the grounds specified in this Convention.
- (2) Without prejudice to such review as is necessary for the application of the provisions of this Chapter, there shall be no review of the merits of the judgment given by the court of origin. The court addressed shall be bound by the findings of fact on which the court of origin based its jurisdiction, unless the judgment was given by default.
- (3) A judgment shall be recognised only if it has effect in the State of origin, and shall be enforced only if it is enforceable in the State of origin.
- (4) Recognition or enforcement may be postponed or refused if the judgment is the subject of review in the State of origin or if the time limit for seeking ordinary review has not expired. A

refusal does not prevent a subsequent application for recognition or enforcement of the judgment.

- (5) This Article shall also apply to a judgment given by a court of a Contracting State pursuant to a transfer of the case from the chosen court in that Contracting State as permitted by Article 5, paragraph 3. However, where the chosen court had discretion as to whether to transfer the case to another court, recognition or enforcement of the judgment may be refused against a party who objected to the transfer in a timely manner in the State of origin.

Article 9 Refusal of recognition or enforcement

Recognition or enforcement may be refused if –

- a) the agreement was null and void under the law of the State of the chosen court, unless the chosen court has determined that the agreement is valid;
- b) a party lacked the capacity to conclude the agreement under the law of the requested State;
- c) the document which instituted the proceedings or an equivalent document, including the essential elements of the claim,
 - i) was not notified to the defendant in sufficient time and in such a way as to enable him to arrange for his defence, unless the defendant entered an appearance and presented his case without contesting notification in the court of origin, provided that the law of the State of origin permitted notification to be contested; or
 - ii) was notified to the defendant in the requested State in a manner that is incompatible with fundamental principles of the requested State concerning service of documents;
- d) the judgment was obtained by fraud in connection with a matter of procedure;
- e) recognition or enforcement would be manifestly incompatible with the public policy of the requested State, including situations where the specific proceedings leading to the judgment were incompatible with fundamental principles of procedural fairness of that State;
- f) the judgment is inconsistent with a judgment given in the requested State in a dispute between the same parties; or
- g) the judgment is inconsistent with an earlier judgment given in another State between the same parties on the same cause of action, provided that the earlier judgment fulfils the conditions necessary for its recognition in the requested State.

Article 10 Preliminary questions

- (1) Where a matter excluded under Article 2, paragraph 2, or under Article 21, arose as a preliminary question, the ruling on that question shall not be recognised or enforced under this Convention.
- (2) Recognition or enforcement of a judgment may be refused if, and to the extent that, the judgment was based on a ruling on a matter excluded under Article 2, paragraph 2.
- (3) However, in the case of a ruling on the validity of an intellectual property right other than copyright or a related right, recognition or enforcement of a judgment may be refused or postponed under the preceding paragraph only where –
 - a) that ruling is inconsistent with a judgment or a decision of a competent authority on that matter given in the State under the law of which the intellectual property right arose; or
 - b) proceedings concerning the validity of the intellectual property right are pending in that State.
- (4) Recognition or enforcement of a judgment may be refused if, and to the extent that, the judgment was based on a ruling on a matter excluded pursuant to a declaration made by the requested State under Article 21.

Article 11 Damages

- (1) Recognition or enforcement of a judgment may be refused if, and to the extent that, the judgment awards damages, including exemplary or punitive damages, that do not compensate a party for actual loss or harm suffered.
- (2) The court addressed shall take into account whether and to what extent the damages awarded by the court of origin serve to cover costs and expenses relating to the proceedings.

Article 12
Judicial settlements (*transactions judiciaires*)

Judicial settlements (*transactions judiciaires*) which a court of a Contracting State designated in an exclusive choice of court agreement has approved, or which have been concluded before that court in the course of proceedings, and which are enforceable in the same manner as a judgment in the State of origin, shall be enforced under this Convention in the same manner as a judgment.

Article 13
Documents to be produced

- (1) The party seeking recognition or applying for enforcement shall produce –
 - a) a complete and certified copy of the judgment;
 - b) the exclusive choice of court agreement, a certified copy thereof, or other evidence of its existence;
 - c) if the judgment was given by default, the original or a certified copy of a document establishing that the document which instituted the proceedings or an equivalent document was notified to the defaulting party;
 - d) any documents necessary to establish that the judgment has effect or, where applicable, is enforceable in the State of origin;
 - e) in the case referred to in Article 12, a certificate of a court of the State of origin that the judicial settlement or a part of it is enforceable in the same manner as a judgment in the State of origin.
- (2) If the terms of the judgment do not permit the court addressed to verify whether the conditions of this Chapter have been complied with, that court may require any necessary documents.
- (3) An application for recognition or enforcement may be accompanied by a document, issued by a court (including an officer of the court) of the State of origin, in the form recommended and published by the Hague Conference on Private International Law.
- (4) If the documents referred to in this Article are not in an official language of the requested State, they shall be accompanied by a certified translation into an official language, unless the law of the requested State provides otherwise.

Article 14
Procedure

The procedure for recognition, declaration of enforceability or registration for enforcement, and the enforcement of the judgment, are governed by the law of the requested State unless this Convention provides otherwise. The court addressed shall act expeditiously.

Article 15
Severability

Recognition or enforcement of a severable part of a judgment shall be granted where recognition or enforcement of that part is applied for, or only part of the judgment is capable of being recognised or enforced under this Convention.

CHAPTER IV – GENERAL CLAUSES

Article 16
Transitional provisions

- (1) This Convention shall apply to exclusive choice of court agreements concluded after its entry into force for the State of the chosen court.
- (2) This Convention shall not apply to proceedings instituted before its entry into force for the State of the court seised.

Article 17
Contracts of insurance and reinsurance

- (1) Proceedings under a contract of insurance or reinsurance are not excluded from the scope of this Convention on the ground that the contract of insurance or reinsurance relates to a matter to which this Convention does not apply.
- (2) Recognition and enforcement of a judgment in respect of liability under the terms of a contract of insurance or reinsurance may not be limited or refused on the ground that the liability under that contract includes liability to indemnify the insured or reinsured in respect of –
 - a) a matter to which this Convention does not apply; or
 - b) an award of damages to which Article 11 might apply.

Article 18
No legalisation

All documents forwarded or delivered under this Convention shall be exempt from legalisation or any analogous formality, including an Apostille.

Article 19
Declarations limiting jurisdiction

A State may declare that its courts may refuse to determine disputes to which an exclusive choice of court agreement applies if, except for the location of the chosen court, there is no connection between that State and the parties or the dispute.

Article 20
Declarations limiting recognition and enforcement

A State may declare that its courts may refuse to recognise or enforce a judgment given by a court of another Contracting State if the parties were resident in the requested State, and the relationship of the parties and all other elements relevant to the dispute, other than the location of the chosen court, were connected only with the requested State.

Article 21
Declarations with respect to specific matters

- (1) Where a State has a strong interest in not applying this Convention to a specific matter, that State may declare that it will not apply the Convention to that matter. The State making such a declaration shall ensure that the declaration is no broader than necessary and that the specific matter excluded is clearly and precisely defined.
- (2) With regard to that matter, the Convention shall not apply –
 - a) in the Contracting State that made the declaration;
 - b) in other Contracting States, where an exclusive choice of court agreement designates the courts, or one or more specific courts, of the State that made the declaration.

Article 22
Reciprocal declarations on non-exclusive choice of court agreements

- (1) A Contracting State may declare that its courts will recognise and enforce judgments given by courts of other Contracting States designated in a choice of court agreement concluded by two or more parties that meets the requirements of Article 3, paragraph c), and designates, for the purpose of deciding disputes which have arisen or may arise in connection with a particular legal relationship, a court or courts of one or more Contracting States (a non-exclusive choice of court agreement).

- (2) Where recognition or enforcement of a judgment given in a Contracting State that has made such a declaration is sought in another Contracting State that has made such a declaration, the judgment shall be recognised and enforced under this Convention, if –
- a) the court of origin was designated in a non-exclusive choice of court agreement;
 - b) there exists neither a judgment given by any other court before which proceedings could be brought in accordance with the non-exclusive choice of court agreement, nor a proceeding pending between the same parties in any other such court on the same cause of action; and
 - c) the court of origin was the court first seised.

Article 23 Uniform interpretation

In the interpretation of this Convention, regard shall be had to its international character and to the need to promote uniformity in its application.

Article 24 Review of operation of the Convention

The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals make arrangements for –

- a) review of the operation of this Convention, including any declarations; and
- b) consideration of whether any amendments to this Convention are desirable.

Article 25 Non-unified legal systems

- (1) In relation to a Contracting State in which two or more systems of law apply in different territorial units with regard to any matter dealt with in this Convention –
 - a) any reference to the law or procedure of a State shall be construed as referring, where appropriate, to the law or procedure in force in the relevant territorial unit;
 - b) any reference to residence in a State shall be construed as referring, where appropriate, to residence in the relevant territorial unit;
 - c) any reference to the court or courts of a State shall be construed as referring, where appropriate, to the court or courts in the relevant territorial unit;
 - d) any reference to a connection with a State shall be construed as referring, where appropriate, to a connection with the relevant territorial unit.
- (2) Notwithstanding the preceding paragraph, a Contracting State with two or more territorial units in which different systems of law apply shall not be bound to apply this Convention to situations which involve solely such different territorial units.
- (3) A court in a territorial unit of a Contracting State with two or more territorial units in which different systems of law apply shall not be bound to recognise or enforce a judgment from another Contracting State solely because the judgment has been recognised or enforced in another territorial unit of the same Contracting State under this Convention.
- (4) This Article shall not apply to a Regional Economic Integration Organisation.

Article 26 Relationship with other international instruments

- (1) This Convention shall be interpreted so far as possible to be compatible with other treaties in force for Contracting States, whether concluded before or after this Convention.
- (2) This Convention shall not affect the application by a Contracting State of a treaty, whether concluded before or after this Convention, in cases where none of the parties is resident in a Contracting State that is not a Party to the treaty.
- (3) This Convention shall not affect the application by a Contracting State of a treaty that was concluded before this Convention entered into force for that Contracting State, if applying this Convention would be inconsistent with the obligations of that Contracting State to any non-Contracting State. This paragraph shall also apply to treaties that revise or replace a treaty

- concluded before this Convention entered into force for that Contracting State, except to the extent that the revision or replacement creates new inconsistencies with this Convention.
- (4) This Convention shall not affect the application by a Contracting State of a treaty, whether concluded before or after this Convention, for the purposes of obtaining recognition or enforcement of a judgment given by a court of a Contracting State that is also a Party to that treaty. However, the judgment shall not be recognised or enforced to a lesser extent than under this Convention.
 - (5) This Convention shall not affect the application by a Contracting State of a treaty which, in relation to a specific matter, governs jurisdiction or the recognition or enforcement of judgments, even if concluded after this Convention and even if all States concerned are Parties to this Convention. This paragraph shall apply only if the Contracting State has made a declaration in respect of the treaty under this paragraph. In the case of such a declaration, other Contracting States shall not be obliged to apply this Convention to that specific matter to the extent of any inconsistency, where an exclusive choice of court agreement designates the courts, or one or more specific courts, of the Contracting State that made the declaration.
 - (6) This Convention shall not affect the application of the rules of a Regional Economic Integration Organisation that is a Party to this Convention, whether adopted before or after this Convention
 - a) where none of the parties is resident in a Contracting State that is not a Member State of the Regional Economic Integration Organisation;
 - b) as concerns the recognition or enforcement of judgments as between Member States of the Regional Economic Integration Organisation.

CHAPTER V – FINAL CLAUSES

Article 27

Signature, ratification, acceptance, approval or accession

- (1) This Convention is open for signature by all States.
- (2) This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by the signatory States.
- (3) This Convention is open for accession by all States.
- (4) Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.

Article 28

Declarations with respect to non-unified legal systems

- (1) If a State has two or more territorial units in which different systems of law apply in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that the Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.
- (2) A declaration shall be notified to the depositary and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.
- (3) If a State makes no declaration under this Article, the Convention shall extend to all territorial units of that State.
- (4) This Article shall not apply to a Regional Economic Integration Organisation.

Article 29

Regional Economic Integration Organisations

- (1) A Regional Economic Integration Organisation which is constituted solely by sovereign States and has competence over some or all of the matters governed by this Convention may similarly sign, accept, approve or accede to this Convention. The Regional Economic Integration Organisation shall in that case have the rights and obligations of a Contracting State, to the extent that the Organisation has competence over matters governed by this Convention.
- (2) The Regional Economic Integration Organisation shall, at the time of signature, acceptance, approval or accession, notify the depositary in writing of the matters governed by this Convention in respect of which competence has been transferred to that Organisation by its

Member States. The Organisation shall promptly notify the depositary in writing of any changes to its competence as specified in the most recent notice given under this paragraph.

- (3) For the purposes of the entry into force of this Convention, any instrument deposited by a Regional Economic Integration Organisation shall not be counted unless the Regional Economic Integration Organisation declares in accordance with Article 30 that its Member States will not be Parties to this Convention.
- (4) Any reference to a "Contracting State" or "State" in this Convention shall apply equally, where appropriate, to a Regional Economic Integration Organisation that is a Party to it.

Article 30

Accession by a Regional Economic Integration Organisation without its Member States

- (1) At the time of signature, acceptance, approval or accession, a Regional Economic Integration Organisation may declare that it exercises competence over all the matters governed by this Convention and that its Member States will not be Parties to this Convention but shall be bound by virtue of the signature, acceptance, approval or accession of the Organisation.
- (2) In the event that a declaration is made by a Regional Economic Integration Organisation in accordance with paragraph 1, any reference to a "Contracting State" or "State" in this Convention shall apply equally, where appropriate, to the Member States of the Organisation.

Article 31

Entry into force

- (1) This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of the second instrument of ratification, acceptance, approval or accession referred to in Article 27.
- (2) Thereafter this Convention shall enter into force –
 - a) for each State or Regional Economic Integration Organisation subsequently ratifying, accepting, approving or acceding to it, on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
 - b) for a territorial unit to which this Convention has been extended in accordance with Article 28, paragraph 1, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification of the declaration referred to in that Article.

Article 32

Declarations

- (1) Declarations referred to in Articles 19, 20, 21, 22 and 26 may be made upon signature, ratification, acceptance, approval or accession or at any time thereafter, and may be modified or withdrawn at any time.
- (2) Declarations, modifications and withdrawals shall be notified to the depositary.
- (3) A declaration made at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession shall take effect simultaneously with the entry into force of this Convention for the State concerned.
- (4) A declaration made at a subsequent time, and any modification or withdrawal of a declaration, shall take effect on the first day of the month following the expiration of three months after the date on which the notification is received by the depositary.
- (5) A declaration under Articles 19, 20, 21 and 26 shall not apply to exclusive choice of court agreements concluded before it takes effect.

Article 33

Denunciation

- (1) This Convention may be denounced by notification in writing to the depositary. The denunciation may be limited to certain territorial units of a non-unified legal system to which this Convention applies.
- (2) The denunciation shall take effect on the first day of the month following the expiration of twelve months after the date on which the notification is received by the depositary. Where a longer

period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation shall take effect upon the expiration of such longer period after the date on which the notification is received by the depositary.

Article 34
Notifications by the depositary

The depositary shall notify the Members of the Hague Conference on Private International Law, and other States and Regional Economic Integration Organisations which have signed, ratified, accepted, approved or acceded in accordance with Articles 27, 29 and 30 of the following –

- a) the signatures, ratifications, acceptances, approvals and accessions referred to in Articles 27, 29 and 30;
- b) the date on which this Convention enters into force in accordance with Article 31;
- c) the notifications, declarations, modifications and withdrawals of declarations referred to in Articles 19, 20, 21, 22, 26, 28, 29 and 30;
- d) the denunciations referred to in Article 33.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on 30 June 2005, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the Member States of the Hague Conference on Private International Law as of the date of its Twentieth Session and to each State which participated in that Session.

BESLUT

RÅDETS BESLUT

av den 4 december 2014

om godkännande på Europeiska unionens vägnar av Haagkonventionen av den 30 juni 2005 om avtal om val av domstol

(2014/887/EU)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 81.2 jämförd med artikel 218.6 andra stycket a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets godkännande, och

av följande skäl:

- (1) Europeiska unionen strävar efter att inrätta ett gemensamt rättsligt område på grundval av principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden.
- (2) Konventionen om avtal om val av domstol (nedan kallad *konventionen*), som ingicks den 30 juni 2005 inom ramen för Haagkonferensen för internationell privaträtt, bidrar på ett värdefullt sätt till att främja partsautonomin vid internationella affärstransaktioner och skapa större förutsebarhet vid den rättsliga prövningen av sådana transaktioner. Konventionen ger framför allt parterna den rättssäkerhet som krävs för att de ska kunna vara förvissade om att deras avtal om val av domstol kommer att respekteras och att en dom som meddelas av den valda domstolen kommer att kunna erkännas och verkställas i internationella mål.
- (3) Enligt artikel 29 i konventionen får regionala organisationer för ekonomisk integration, såsom Europeiska unionen, underteckna, godta, godkänna eller ansluta sig till den. Unionen undertecknade konventionen den 1 april 2009, med förbehåll för att denna ingås vid en senare tidpunkt, i enlighet med rådets beslut 2009/397/EG ⁽¹⁾.
- (4) Konventionen påverkar unionens sekundärrätt om domstols behörighet som grundar sig på parternas val och om erkännande och verkställighet av de resulterande domarna, särskilt rådets förordning (EG) nr 44/2001 ⁽²⁾, som från och med den 10 januari 2015 ersätts av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 ⁽³⁾.
- (5) I och med antagandet av förordning (EU) nr 1215/2012 banade unionen väg för godkännandet av konventionen på unionens vägnar genom att sörja för samstämmighet mellan unionens respektive konventionens bestämmelser om val av domstol på privaträttens område.
- (6) När unionen undertecknade konventionen, förklarade den sig, i enlighet med artikel 30 i konventionen, behörig i alla frågor som regleras av denna. Medlemsstaterna kommer följaktligen att vara bundna av konventionen i kraft av att unionen godkänner den.
- (7) Unionen bör i samband med godkännandet av konventionen dessutom avge en förklaring enligt artikel 21 om att från konventionens tillämpningsområde undanta försäkringsavtal i allmänhet, dock med vissa tydligt angivna undantag. Syftet med förklaringen är att bevara de skyddande behörighetsbestämmelser som finns tillgängliga för försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare i fall som rör försäkringar i enlighet med förordning (EG) nr 44/2001. Undantaget bör begränsas till vad som är nödvändigt för att skydda den svagare partens intressen i försäkringsavtal. Det bör därför varken omfatta återförsäkringsavtal eller avtal som avser stora risker. Unionen bör samtidigt avge en ensidig förklaring om att den, i ett senare skede och mot bakgrund av erfarenheter som förvärvas vid tillämpningen av konventionen, kan komma att ompröva behovet av att vidhålla sin förklaring enligt artikel 21.

⁽¹⁾ Rådets beslut 2009/397/EG av den 26 februari 2009 om undertecknande på Europeiska unionens vägnar av konventionen om avtal om val av domstol (EUT L 133, 29.5.2009, s. 1).

⁽²⁾ Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 16.1.2001, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

- (8) Förenade kungariket och Irland är bundna av förordning (EG) nr 44/2001 och deltar följaktligen i antagandet och tillämpningen av detta beslut.
- (9) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Haagkonventionen av den 30 juni 2005 om avtal om val av domstol (nedan kallad *konventionen*) godkänns härmed på Europeiska unionens vägnar ⁽¹⁾.

Artikel 2

Rådets ordförande bemyndigas härmed att utse den eller de personer som ska ha rätt att på unionens vägnar deponera det godkännandeinstrument som föreskrivs i artikel 27.4 i konventionen.

Deponeringen av det godkännandeinstrument som avses i första stycket ska ske inom en månad från och med den 5 juni 2015 ⁽²⁾.

Artikel 3

1. Vid deponeringen av det godkännandeinstrument som föreskrivs i artikel 27.4 i konventionen ska unionen, i enlighet med artikel 21 i konventionen, avge en förklaring om försäkringsavtal.

Denna förklaring återfinns i bilaga I till detta beslut.

2. Vid deponeringen av det godkännandeinstrument som föreskrivs i artikel 27.4 i konventionen ska unionen avge en ensidig förklaring.

Denna förklaring återfinns i bilaga II till detta beslut.

Artikel 4

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den 4 december 2014.

På rådets vägnar
A. ORLANDO
Ordförande

⁽¹⁾ Konventionen offentliggjordes i EUT L 133, 29.5.2009, s. 3, tillsammans med beslutet om undertecknande.

⁽²⁾ Dagen för konventionens ikraftträdande för unionen kommer att offentliggöras av rådets generalsekretariat i *Europeiska unionens officiella tidning*.

BILAGA I

Förklaring från Europeiska unionen vid godkännandet av Haagkonventionen av den 30 juni 2005 om avtal om val av domstol (nedan kallad konventionen) i enlighet med artikel 21 i konventionen

Syftet med denna förklaring, som undantar vissa typer av försäkringsavtal från konventionens tillämpningsområde, är att skydda vissa försäkringstagare, försäkrade parter och förmånstagare som enligt intern unionsrätt omfattas av särskilt skydd.

1. Europeiska unionen förklarar i enlighet med artikel 21 i konventionen att den inte kommer att tillämpa konventionen på försäkringsavtal, utom i de fall som anges i punkt 2 nedan.
2. Europeiska unionen kommer att tillämpa konventionen på försäkringsavtal i följande fall:
 - a) Om avtalet är ett återförsäkringsavtal.
 - b) Om avtalet om val av domstol har ingåtts efter det att tvisten har uppstått.
 - c) Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 1.2 i konventionen, om avtalet om val av domstol har ingåtts mellan en försäkringstagare och en försäkringsgivare, vilka båda vid försäkringsavtalets ingående hade hemvist eller sin vanliga vistelseort i samma konventionsstat och avtalet innebär att domstolarna i den staten ska vara behöriga även om skadan skulle inträffa utomlands, såvida inte ett sådant avtal strider mot lagen i den staten.
 - d) Om avtalet om val av domstol hänför sig till ett försäkringsavtal som omfattar en eller flera av följande risker, som anses vara stora risker:
 - i) Förlust eller skada, där förlusten eller skadan har samband med deras användning för kommersiellt ändamål, av eller på
 - a) havsgående fartyg, anläggningar offshore eller på fria havet eller flod-, kanal- och insjöfartyg,
 - b) luftfartyg,
 - c) rullande järnvägsmateriel.
 - ii) Förlust av eller skada på gods under transport eller resgods, med undantag för passagerares resgods, oavsett transportmedel.
 - iii) Ansvar, med undantag för fysisk skada på passagerare eller förlust av eller skada på deras resgods, som är en följd av användningen eller driften av
 - a) sådana fartyg eller anläggningar som avses i led i a,
 - b) luftfartyg, såvida inte lagen i den konventionsstat där ett sådant luftfartyg är registrerat förbjuder avtal om val av domstol i fråga om försäkring av sådana risker,
 - c) rullande järnvägsmateriel.
 - iv) Ansvar, med undantag för fysisk skada på passagerare eller förlust av eller skada på deras resgods, för förlust eller skada orsakad av gods under transport eller resgods enligt vad som avses i led ii.
 - v) Ekonomisk förlust som har samband med användningen eller driften av fartyg, anläggningar, luftfartyg eller rullande järnvägsmateriel enligt led i, särskilt förlust av frakt eller befaktningsintäkter.
 - vi) Varje risk eller intresse som har samband med någon av de risker som avses i leden i–v.
 - vii) Risker avseende kredit- eller borgensförbindelser i fall där försäkringstagaren yrkesmässigt bedriver industriell eller kommersiell verksamhet eller är verksam i något av de fria yrkena och riskerna avser sådan verksamhet.
 - viii) Alla andra risker i fall där försäkringstagaren driver ett företag av en storlek som överskrider gränserna för åtminstone två av följande kriterier:
 - a) Balansomslutning: 6,2 miljoner EUR.
 - b) Nettoomsättning: 12,8 miljoner EUR.
 - c) Genomsnittligen 250 anställda under räkenskapsåret.

BILAGA II

Ensidig förklaring från Europeiska unionen vid godkännandet av Haagkonventionen av den 30 juni 2005 om avtal om val av domstol (nedan kallad konventionen)

Europeiska unionen avger följande ensidiga förklaring:

”Europeiska unionen förklarar att den, i ett senare skede och mot bakgrund av de erfarenheter som förvärfvas vid tillämpningen av konventionen, kan komma att ompröva behovet av att vidhålla sin förklaring enligt artikel 21 i konventionen.”

Lagförslag i promemorian Avtal om val av domstol – 2005 års Haagkonvention (Ds 2014:26)

Förslag till lag om ändring i lagen 2014:000 med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen 2014:000 med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 17–19 §§, och närmast efter 16 § och närmast före 17 och 19 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2013/14:219 Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (2012 års Bryssel I-förordning),

2. rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (2000 års Bryssel I-förordning),

3. konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område jämte tillträdeskonventioner (Brysselkonventionen),

4. konventionen den 30 oktober 2007 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Luganokonventionen), och

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (förordningen om den europeiska exekutionstiteln).

4. konventionen den 30 oktober 2007 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Luganokonventionen),

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (förordningen om den europeiska exekutionstiteln), och

6. Haagkonventionen av den 30 juni 2005 om avtal om val av domstol (2005 års Haagkonvention).

Genom första stycket 1 och 2 kompletterar lagens bestämmelser även avtalet den 19 oktober 2005 mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och

verkställighet av domar på privaträttens område (Danmarksavtalet), eftersom 2012 års Bryssel I-förordning och 2000 års Bryssel I-förordning tillämpas i förhållandet mellan EU och Danmark till följd av detta avtal.

Prop. 2014/15:93
Bilaga 3

***Erkännande, verkställbarhet
och verkställighet enligt 2005
års Haagkonvention***

***Förfarande för erkännande eller
verkställbarhet***

17 §

En ansökan om att ett avgörande ska erkännas eller förklaras verkställbart i Sverige enligt 2005 års Haagkonvention görs till den tingsrätt som regeringen föreskriver.

18 §

Vid handläggningen i domstol av ärenden som avses i 17 § tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av 2005 års Haagkonvention.

Verkställighet

19 §

Om ett avgörande förklaras verkställbart enligt 2005 års Haagkonvention, verkställs avgörandet enligt utskökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden över promemorian Avtal om val av domstol – 2005 års Haagkonvention (Ds 2014:26) inkommit från Riksdagens ombudsmän, Svea hovrätt, Nacka tingsrätt, Stockholms tingsrätt, Malmö tingsrätt, Göteborgs tingsrätt, Umeå tingsrätt, Justitiekanslern, Domstolsverket, Kommerskollegium, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet och Sveriges advokatsamfund.

Stockholms handelskammare, Regelrådet och Svensk Försäkring har avstått från att avge yttrande. Svensk Handel, Svenskt Näringsliv och Föreningen Sveriges Kronofogdar har beretts tillfälle att yttra sig, men har inte hörts av.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2015-03-06

Närvarande: F.d. justitierådet Lennart Hamberg samt justitieråden Kristina Ståhl och Agneta Bäcklund.

Avtal om val av domstol – 2005 års Haagkonvention

Enligt en lagrådsremiss den 26 februari 2015 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2014:912) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättsakkunniga Emma Pleiner.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 1 april 2015

Närvarande: Statsministern S Löfven, ordförande, och statsråden
Y Johansson, M Johansson, I Baylan, K Persson, S-E Bucht, H Hellmark
Knutsson, I Lövin, Å Regnér, M Andersson, A Ygeman, P Bolund,
M Kaplan, M Damberg, A Bah Kuhnke, A Strandhäll, A Shekarabi,
G Fridolin, G Wikström

Föredragande: statsrådet M Johansson

Regeringen beslutar proposition 2014/15:93 Avtal om val av domstol –
2005 års Haagkonvention

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
--------------------	--	---

Lag om ändring i lagen (2014:912) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden

32014D0887